

Ki?ileraras? Semalar le?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ki?ileraras? Semalar le?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24848>

Özet

Ki?ileraras? Semalar Ölçe?i, 1994 y?l?nda Gonca Boyac?o?lu taraf?ndan doktora tezi kapsam?nda Türk kültürüne **uyarlama** çal??mas? yap?lm?? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, bireylerin sosyal etkile?imlerde kendilerine ve di?erlerine dair geli?tirdikleri temel, karar? bili?sel inançlar? ve beklentileri (yani **Ki?ileraras? ?emalar**) ölçmek amac?yla kullan?lm??tır. Ölçe?in temel uygulama amac?, üniversite ö?rencilerinde bu ?emalar?n varl??n? tespit etmek ve özellikle bu ?emalar ile **depresif belirtiler** aras?ndaki ili?kileri ampirik olarak incelemektir. Ölçe?in orijinal yap?s?, bireyin ili?kilere dair sahip oldu?u alg?lar? ve i?levsel olmayan inançlar? ortaya ç?karmay? hedefler.

Anahtar Kelimeler

Ki?ileraras? ?emalar, Depresyon, Bili?sel ?emalar, Psikometrik Uyarlama, Üniversite Ö?rencileri, Bili?sel Model, ?i?kisel ?nançlar

Yazarlar

Gonca Boyac?o?lu

Amaç

Ölçe?in birincil amac?, bireylerin sosyal ve duygusal ya?amlar?n? yönlendiren temel **ki?ileraras? ?emalar?** ölçmektir. Bu ?emalar, genellikle ili?kilerde kar??la??lan sorunlar?n ve psikopatolojinin (özellikle **depresif belirtiler**) alt?nda yatan bili?sel mekanizmalar olarak kabul edilir. Adaptasyon çal??mas?, Türk üniversite ö?rencileri popülasyonunda bu ?emalar?n da??l?m?n? ve depresyonla olan korelasyonunu saptamak üzere tasarlanm??tır.

Ölçek, klinik ve ara?tırma ba?lamlar?nda, bireyin ili?ki kurma biçimlerini, beklentilerini ve hayal k?r?kl?klar?na verdi?i tepkileri sistematik olarak de?erlendirme imkan? sunar. Böylece, terapi süreçlerinde hedeflenecek i?levsel olmayan bili?sel kal?plar?n belirlenmesine yard?mc? olur.

Yap? (Ölçülen Psikolojik Yap?)

Ki?ileraras? Semalar Ölçe?i, bireyin di?er insanlarla olan ili?kilerinde kendisi, di?erleri ve ili?ki dinami?i hakk?ndaki derin köklü inançlar?n? temsil eden **Ki?ileraras? ?emalar** yap?s?n? ölçer. Bu ?emalar, erken dönem ya?ant?larla olu?ur ve bireyin duygusal tepkilerini, davran??lar?n? ve bilgi i?leme süreçlerini otomatik olarak etkiler.

Ölçülen yap?, genellikle güven, yak?nl?k, terk edilme korkusu, kabul edilme ihtiyac? veya

reddedilme beklentisi gibi temel ilişkiler içerir. Boyacıo?lu'nun çalı?mas?nda, bu semalar?n yo?unlu?unun y?ksek olmas?n?, ?zellikle ?niversite ?rencilerinde g?zlemlenen **depresif belirtiler** ?iddetiyle ilişkili olup olmad??? ara?t?r?lm???r. Bu ba?lamda, ?lçek hem bili?sel bir de?erlendirme arac? hem de risk fakt?rlerini belirleyici bir ara? olarak i?lev g?rm?t?r.

Geçerlik

?lçe?in orijinal ge?erlik çalı?malar?, muhtemelen yap? ge?erli?i ve ?lç?t ge?erli?i gibi standart psikometrik y?ntemlerle incelenmi?tir. Ancak, bu akademik giri?e sa?lanan kaynak i?erikte spesifik ge?erlik katsay?lar? (orne?in, fakt?r y?kleri veya korelasyon de?erleri) belirtilmemi?tir.

Boyacıo?lu (1994) taraf?ndan y?r?t?len **Doktora tezi** çalı?mas?, ?lçe?in T?rk k?lt?r?ne **uyarlanmas?** s?recinde yap?sal ge?erli?inin (muhtemelen orijinal ?lçe?in boyutlar?n?n T?rkçe versiyonunda da korunup korunmad???) kapsaml? bir ?ekilde incelendi?ini varsaymaktad?r. Ge?erlik analizleri, ?lçe?in ger?ekten de kişilerarası semalar yap?s?n? ?lç?t?n? ve depresyon gibi ilgili yap?larla teorik beklentilere uygun ilişkiler sergiledi?ini g?stermi? olmal?d?r.

G?venirlik

Kaynak i?erikte spesifik g?venirlik de?erleri (orne?in, Cronbach alfa katsay?s?, test-tekrar test korelasyonu) belirtilmemi?tir.

Adaptasyon çalı?malar?n?n gere?i olarak, Kişilerarası Semalar ?lçe?i'nin g?venilirli?i, i? tutarlılık analizleri (maddeler arası tutarlılık) ve muhtemelen zaman i?indeki kararlılık (test-tekrar test g?venirli?i) y?ntemleriyle incelenmi?tir. Bu çalı?malar, ?lçe?in maddelerinin tutarlı bir ?ekilde ayn? yap?y? ?lç?t?n? ve ?lç?m sonu?lar?n?n zamanla stabil kald???n? kan?tlamay? ama?lam???r. Y?ksek i? tutarlılık de?erleri, ?lçe?in psikometrik kalitesinin temel bir g?stergesidir.

Fakt?r Analizi

Kişilerarası Semalar ?lçe?i'nin fakt?r yap?s?, orijinal ?lçe?in teorik boyutlar?n? (alt ?lçeklerini) T?rkçe pop?lasyonunda do?rulama amac?yla incelenmi?tir. Boyacıo?lu'nun tezinde, muhtemelen A?mlyac? Fakt?r Analizi (AFA) veya Do?rulayc? Fakt?r Analizi (DFA) kullan?larak, ?lçek maddelerinin hangi temel fakt?rler alt?nda topland??? ve bu fakt?rlerin teorik olarak beklenen kişilerarası tema boyutlar?n? temsil edip etmedi?i ara?t?r?lm???r.

Fakt?r analizi sonu?lar?, ?lçe?in yap?sal b?t?nl?n? ve farklı tema t?rlerini (orne?in, ba?lanma, ?zerklik, ba?ar? odaklılık) ayr???rabilme yetene?ini do?rulamak i?in kritik ?neme sahiptir. Bu analizler, ?lçe?in çok boyutlu bir yap?y? ?lç?t?n? ve bu boyutlar?n T?rk ?rnekleminde de tutarlı oldu?unu g?stermelidir.

Enstrüman (Ölçek Bilgileri)

Test Türü: Uyarlama

Format: Kaynakta derecelendirme bilgisi bulunmamaktadır. Ancak, psikolojideki benzer tema ölçekleri göz önüne alındığında, büyük olasılıkla 5'li veya 6'lı Likert tipi derecelendirme kullanılmaktadır (Örneğin: Hiç uymuyor - Tamamen uyuyor).

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal dil (Büyük olasılıkla İngilizce)

Popülasyon Grubu: Üniversite Öğrencileri

Yaş Grubu: Genç Yetkinlik (Tipik olarak 18-25 yaş aralığı)

Popülasyon Detayları: Çalışma, **Hacettepe Üniversitesi**'nde yürütülen **doktora tezi** kapsamında üniversite öğrencileri örnekleminde toplanan verilerle gerçekleştirilmiştir. Özellikle depresif belirtiler gösteren ve göstermeyen grupların karşılaştırılması hedeflenmiştir.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report) ölçeği. Katılımcılar, belirli kişilerarası inançlar ve tutumları ne ölçüde benimsediklerini belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Kişilerarası ilişkiler, Bilişsel Terapi, Tema Terapisi, Psikopatoloji, Üniversite, Psikometrik Özellikler, Uyarlama Çalışması

Yazarlar (Detaylı Bilgi)

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Bilgi mevcut değildir.

Bağılı E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

Yazma Adresi: Çalışma, **Hacettepe Üniversitesi** Nörolojik Bilimler ve Psikiyatri Enstitüsü, Ankara'da tamamlanmıştır.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Bu ölçek, bir **doktora tezi** kapsamında geliştirilmiştir ve 1994 yılında kullanılmaktadır. Ölçeğin ticari kullanıma veya yayın haklarına dair spesifik bilgiler mevcut değildir; ancak akademik araştırmalar için genellikle tez sahibinden izin alınması gerekmektedir. Kullanım yılı 1994'tür.

Kaynaklar

Boyacıoğlu, G. (1994). *Üniversite öğrencilerinde kişilerarası semalar ve depresif belirtiler arasındaki ilişkiler* (Doktora tezi). Hacettepe Üniversitesi Nörolojik Bilimler ve Psikiyatri Enstitüsü, Ankara.

Tezin dijital kopyasına YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir: tez.yok.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [kisilerarasi-semalar-olcegi-toad.pdf](#)

Kişilerarası Semalar Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Bu akademik girişin hazırlanmasında kullanılan kaynak içerikte, Kişilerarası Semalar Ölçeği'nin orijinal maddeleri veya alt ölçeklerinin listesi bulunmamaktadır. Ölçek maddelerine erişim için Boyacıoğlu (1994) tarafından hazırlanan doktora tezinin tamamına başvurulması gerekmektedir.